

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

ז.

עין משפט נר מצוה

מב א ב ג ד מ"י פ"ד
 מע"ל שניט ה"ו ו
 סגנו פ"ד ט"ש"ע ח"מ
 ס'מון קמ"ד פ"ד ז ועין
 צ"ח"ב:
 מב ג ד מ"י פ"ד הלכה
 ט סגנו ע"פ פ"ד ט"ש"ע
 ח"מ פ"ד קמ"ד פ"ד ז:
 מ"ד ז ט"ש"ע ח"מ וס'מון
 קמ"ד פ"ד ז:
 מב ח ט מ"י פ"ד ה"י
 סגנו פ"ד ט"ש"ע ח"מ
 ח"מ פ"ד קמ"ד פ"ד ז:
 מ"ד ז ט"ש"ע ח"מ וס'מון
 קמ"ד פ"ד ז:
 מב ח ט מ"י פ"ד ה"י
 סגנו פ"ד ט"ש"ע ח"מ
 ח"מ פ"ד קמ"ד פ"ד ז:
 מ"ד ז ט"ש"ע ח"מ וס'מון
 קמ"ד פ"ד ז:
 מב ח ט מ"י פ"ד ה"י
 סגנו פ"ד ט"ש"ע ח"מ
 ח"מ פ"ד קמ"ד פ"ד ז:
 מ"ד ז ט"ש"ע ח"מ וס'מון
 קמ"ד פ"ד ז:

רבינו גרשום (המשך)

ק"ל מחז"ש: דינא אמר ליה.
 דלא מצו למיטרח לנפוט
 ביה: היינו הך. דקאמר
 רב חמא בחיני בי תרי
 וכו' והא תו למה לי: הא
 איצטרך ליתני. שאפי'
 אלו הלוונת שיש לו בהן
 חזוקה: כי תבני וצ"ב.
 שאין צריך בהן לאורה כל
 כך אפי"ה לא מצו לכופו
 לנפוט: אספלידא. חדר
 שלועזין קמרא: תרביצא.
 ינה שטמון לה: אפומא
 אספלידא: לפני הפתח:
 אחד של שדה לבן. שדה
 צבואה: יש לו לבעל
 הכרם ד' אמות בשדה לבן.
 כמלא צמר בוקר וכדו כדו
 לתרוש פניו העומקין על
 המיצר ששם הוא ג' עומדים
 גפנותיהם בחרישה: שעל
 מנת כן חלקן השדות.
 והכי נמי לא יבנה כותלו
 לאספלידא שלו כדו שלא
 לאפיל עליו: א"ל התם.
 משה"ה יש לו לבעל הכרם
 ד' אמות בשדה לבן משום
 דעלו להרדו שמעלה זה
 שדה הכרם לבעל שדה
 בשדה לבן ויהו מחלק שדה
 כרם כדו שיהא לו ד' אמות
 אבל התם יבנה בתרביצא
 לא מעלה ויהו בתרביצא
 ומשה"ה מצו למימר ליה
 ברדי קבניא: א"ל וכו'
 בשופטני עסקינן. דלא מעלו
 אהרדי כלומר וכי באנשים
 שותפים עסקין בבלא עליו
 קרקע נטל זה תרביצא
 תחת האספלידא והלא זה
 בניו וזה [אינו] בניו אלא
 בראי עלו אהרדי בדמים:
 כשורי והרדו. ולא עלו
 באוראי ולא נתן לו בקרקע
 ויהו ובידן קאמר ברדי
 קא בניצא: ולימא ליה.
 בעל האספלידא עדי אהרדנא
 הויה לה אספלידא דהויא
 לה נהורא מעליא אבל
 השתא אי בנית אשיתא
 וקאמרת עליו לה ויהו ליה
 אהרדנא ויהו חזיקי טפי ובהא
 שותפים עסקין בבלא עליו:
 אמר רב שימי בר אשי
 שמה בבלא פליג ליה.
 והשתא נמי שם אספלידא
 קרי ליה אפי"ה דמאמלא:
 מי לא תניא כו'. אפי"ה
 שאין שותפים שות'
 כגנו שותים ואחת יצא
 נגב [ואילנות]: עדידא ביה
 כדרדו ביה אבהתי. כלומר
 להכי איכונא למיחב חלק
 אספלידא שאהי דר כשורי בה אבהתי ביה מאור גדול:

שוף אכריסך. פ"ה שחה קומתך ולר"י נראה שוף לשון שפשוף שמתחזק בצלח: **בוקר** סריקין. אנשים רקים מתרגמינן גוברין סריקין (שופטים יח): **היינו הך.** וה"ל והא אשמעינן זהאי עובדא דחמא אעתיקא לא קאי דלא שמעינן מההיא ולעיל ולעיל איצטרך כדאמרין וה"ל דלא מנו כשורי למטה מי וכו' דחמא וכולה עתיקא לא קאי ומשום הא לא הוה נריך לאתמי האי עובדא: **אספלידא.** פרש"י טרקלין יפה ובערוך פירש מערה כדמתרגס (תהלים ג) מפני שאלו צמנרה באספלידא ואור"י דאספלידא דהכא א"ל להיות מערה מדקאמר ונמי דעלו להרדי כשורי והרדי וצמנרה ליכא כשורי והרדי ועוד מדקאמר מעתיקא אספלידא והשתא א' אהרדנא וצמנרה ליכא אורה כלל ומפרש ר"י דאספלידא דהכא הוה אכסדרה שיש בה אורה גדולה שפרויה צרות אחד כדאמרין בלא יחפור (לשון דף קה). עולם דומה לאכסדרה וכו' וכן מוכח בקומקום רצה (מנחות דף לג) וס' ד"ה אספלידא דלאמרי אצ"י חזינא להו לאספלידא דכי מר דאמרי להו פלימי ולית להו מזוזה ופרדן מייתיבי בית שער ואכסדרה ומרפסת חייבין צמזמה: **א"ל ברדי ברדי קבניא.** פ"ה אמה אין לך עלי חוקת אורה של שלש שנים ותימה שהיה יכול להאפילו עליו שלא יהא לו צטרקלין אורה כלל ועוד דמאי קאמר באוראי לא עלו אהרדי שפוטא דעלו נמי באוראי דבית שנה בלא אורה אינו שיה כלוס ומפרש ר"ת שאספלידא היה יכול לראות לשדומיו דרך התרביצא וקאמר מאפלת עליו היינו שהיה מעכבו שלא היה יכול לראות שדומיו וקרי לה נמי אהרדנא שלא היה יכול להצט למרחוק וכן מפרש ההוא דלקמן און להס חלוונת זה על זה ומיהו קשיא לר"י דמאי קפידין מאי שנה מהא דתניא כו' התם ודאי יש לו ד' אמות לפי שהם צורך לעבודת הכרם אבל הכא זה לא היה צורך האספלידא מש"ה צדן קאמר ליה ונראה לר"י דדאי היה מאפיל עליו האורה שלא היה צו אורה גדולה כאשר נריך לאכסדרה אבל עדיין היה צו אור גדול והא דלמרי ומכנגדן מרחיק ד' אמות שלא יאפיל היינו שלא יאפיל לגמרי עד שלא יהא ראי להשתמש צו יפה ומש"ה קרי ליה אהרדנא משום דלגבי אכסדרה אהרדנא היא והשתא נמי אמי שפיר דלא עלו להרדי צבואה שחוק צורך האכסדרה: **והוא דקרו ליה בית כור.** אכסדרה ששלווק יודע שיש לו קרקע שקרוי בית כור דאל"כ הרי הטעהו ואפי"ה אם רואה צעעת מכירה שאין שם בית כור יכול לומר כסור הייתי שהיית משלים לי בית כור ואם תאמר וימא דדמים אפילו קרו ליה בית כור ישלים לו בית כור שלם ויש לומר דמייני כגון לחזיל גציה ואינו נותן לו אפילו קרו ליה בית כור ישלים לו בית כור שלם ויש לומר דמייני כגון לחזיל גציה ואינו נותן לו דמי לתן והשתא אין צו אלא לתן הגיעו ואי לא קרו ליה בית כור חייב לתת לו בית כור שלם אי נמי דלא חזיל גציה וכגון דנתן לו תחזור לי מעותי אבל אי קרו ליה בית כור הגיעו אפי"ה שאין צו אלא לתן:

שוף אכריסך. שחה קומתך עד כריסך: כשורי קורות העלייה: **אבל אהנו אהרדי.** כשחלקו אס תשפל עליהם (ו) יסתרוהו הצית וצננהו: **עד כמה.** תשפיל העלייה ויכוף את העליון לקטור ולצנות: **כאוסה ששינו.** כהמוכר פירות המקבל עליו מחזירו לצנות לו צית עושה רומן כחאי ארכו וחאי רחבו כצנין היכול שהיה ארכו ארבעים ורחבו עשרים וצננה שלשים: **איסוריתא.** חצילות קנים ארוכין: **והרי מחזיר עזמו לכל גדדין: סכנא לך הפא.** אסתוס לך חלוונתך באצנים וטיט ואפתח לך למעלה מכותלי צננה כמלך חלוונת אחרים שאירו (ו) צביתך: **קמנעא לאשיא.** כשתפתח צה חלוונת תנוע החומה מחמת המכה: **סכנא לך.** הכותל מראש גוצהו עד שיגיע למקום החלוונת שאעשה לך: **לא קיימא.** שאין טיט החדש נדבק יפה צטיט הישן שיצט ככר: **דאע"ג דהא משתמש צה צלוי וסיני.** ואין הוא עזמו דר צתוכו מני א"ל לא מניא דאטרט להוציא העצים והתבן: **אספלידא.** טרקלין יפה: **תרביצא.** גינה שצדל טרקלין שהיתה מאירה לתוכו: **בדנפשי אנה צנינא.** בשלי אני צונה ואמה אין לך עלי חוקת אורה של שלש שנים להשתא הוא דפלגניוהו: **ד' אמות.** לעבודת הכרם שהיו חורשין אותה בשוורים: **דעלו אהרדי.** שנתן בעל הכרם לצבל שהיה לצן דמים של עליו הכרם הילכך כרס צני למשקל עם עבודתו: **בשופטני עסקינן.** וכי שוטה היה שנטל גינה חלקה כנגד בית בניו ולא נטל עליו דמים: **והשתא א' אהרדנא.** חדר אפל ואני על מנת אספלידא נתמי עליו דמים: **שמה צענמא.** (ו) אס אספלידא שמה ואע"פ שאינו כשאר אספלידא לא צטיל שמו: **צית כור.** לפי חשונן (ו) סתמים כחצר המשכן: נהרדעי

(א) ג"ל מצנין דאטרט, (ב) ס"ל דרבא, (ג) לקמן פ"ד, (ד) ס"ל רבא, (ה) לקמן פ"ד, (ו) ע"ז: ח' חולין ג, (ז) ג"ל מצנין דאטרט, (ח) מ"ש כצנין פה. על הגליון, (ט) צ"ל רבי וע"י רש"י, (י) [אשכנז] וכן נשמך.

גליון הש"ס

נברא היינו הך. ע"י רש"י: שבעות דף לו ע"א ד"ה דתמי למ"ל:

הגהות הב"ח
 (א) ג' א"ל אבנייה אנא אמר ליה לית לי דוכתא פליג ומינה אספלידא נמחק: (ב) שם לא תרמא א"ל לא קא ממדו ל' א"ל שוף אכריסך ועל: (א) שם לאמרי ר"ג כדדידיו פליג מינה פ' נמחק: (ג) שם לאמרי מינה רצברי בעלמא פליג ומינה וכו' נמחק: (ד) שם מינה לי איברונא: (ו) ש"ש ד"ה א"ל וכו' יסתרו הכני: (ז) ד"ה סכנא וכו' שאינו לך צביתך: (ח) ד"ה והשתא איברונא: (ט) ד"ה שמה ומינה אספלידא שמה פליג ומינה אספלידא: (י) ד"ה צית כור לפי חשונן. י"ב ע"ין לקמן צ"ת רש"י י"ב פ' צית כור:

מוסף רש"י

בוקר סריקין. מיס ריקס, נלמתי דכתיב שאין עסק (ע"ז: ח' חולין ג). לתך. מ"י כור לפי חשונן סתמים נמחק המשקל משום שמה חשונן הו צית פליג (ב"ב ע"ד).

רבינו גרשום

לא מצניא דאטרט (לבנות) [למנות] דכתיב: שוף אכריסך עול. כלומר הואיל וגרם מולך (א) חפור בארן וספין כבטני וצא והכנס. דינא קאמר ליה דבתוך שלו יבנה: לא אמרן דמינו קאמר ליה אלא דלא אטו כשורי. שלא ירה הפלה למטה מי או יכול לטעין לו דור בדוחק בתוך שפדה: [דלא] אתנו בהרי הדתי שלא התנו לו ליה לנפוט אחר נפילת: עד כמה. גבור יכול לכופו שמה לו: באותה ששינו. בפי המוכר: רומן כחאי ארכו וכחאי רחבו: כחאי עסק הבית כ' אמה באורך ורחבו י' אמה ועושה גבוה חצי כ' וחצי י' שהם ט"ז אמה ורואה לדבר מהחיל: לא תחלוץ בוקר סריקין. כלומר לא האמינו בדברים ריקים הללו מעולם לא אמרן לו נחמן שיבנה גבוה כזה: שיעור אסוריותא ימחוא כדו שיהא יכול לישא משאוי על גבו כמשרא של אנשי מחוזא ויכול לחזור בריחה בכחי מצו לכופו טפי לא: אשיתא (ס) אבב כור והדברי. שהיה גבוה כותלו כנגד הלון חבירו שיהו לו חזוקה לחלוץ ולא הרחיק ד' אמות: מרעית אשיתא. שתחתור בו חלוונת אחרות: סתרגא לך. עד חלוונת אלו ובנינא

(א) [א"ל שוף צבין וע"י צמון ד"ה שוף]: (ב) [לפניו הני אחרים כי דמכריה]: (ג) [הלשון נריך מיקון ואולי דל"ל דלא היו מעמידין גפנותיהם ע"י מרשף]: